Maa- ja metsätalousministeriö 20.9.2021
LVO, neuvotteleva virkamies Ville Schildt

Muistio maa- ja metsätalousvaliokunnan kuulemiseen 23.9.2021

Asia: HE 104/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Sallan kansallispuistosta

Maa- ja metsätalousministeriö pitää esitystä Sallan kansallispuiston perustamisesta kannatettavana.

Tällä hetkellä jo suojelukäytössä olevan kävijämäärältään kohtuullisen suositun alueen muuttaminen kansallispuistoksi, nostaa kohteen tunnettuutta ja tulee lisäämään alueen matkailullista vetovoimaa. Kävijämäärän kaksinkertaistuminen saattaa olla hyvinkin realistinen arvio. Alueen sijainti Itä-Lapissa puoltaa myös kansallispuiston perustamista ja tuo alueelle ja sen matkailuelinkeinolle kaivattua lisäpiristystä aluetalouteen ja työllisyyteen. Luonnonsuojelualueen muuttaminen kansallispuistoksi lisää myös Sallan tunnettuutta maamme rajojen ulkopuolella sekä ulkomailta tulevien matkailijoiden määrää.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, *Sallatunturin alue on merkittävä myös kulttuuriperinnön ja Suomen sotahistorian näkökulmasta. Ihminen on toiminut ja asustanut alueella jo kauan, mistä ovat osoituksena etenkin pyyntikuopat sekä vesistöjen rannoilla näkyvissä olevat kivikautisen asumuksen jäänteet. Salla on toiminut myös talvisodan näyttämönä.* Nämä seikat lisäävät alueen arvoa ja mahdollisuuksia myös kulttuurimatkailukohteena, mutta lisäävät haasteita alueen tulevan käytön suunnittelussa.

Maa- ja metsätalousministeriö painottaa myös perustettavan kansallispuiston hyvää saavutettavuutta. Kuten hallituksen esityksessä mainitaan, Sallan kansallispuiston alueelle on pääkaupunkiseudulta sekä Helsinki-Vantaan lentokentältä junayhteys Kemijärvelle ja jatkoyhteyksiä linja-autolla Sallan matkailualueen reiteille asti. Syrjäisestä sijainnistaan huolimatta Sallan kansallispuisto olisi poikkeuksellisen hyvin julkisilla liikennevälineillä saavutettavissa verrattuna Suomen nykyisiin ja erityisesti Pohjois-Suomen kansallispuistoihin.

Esityksen mukaan puiston palveluiden saattaminen kansallispuistotasoisiksi sekä luonnon suojelemiseksi kasvavien kävijämäärien kuluttavalta vaikutukselta edellyttäisivät puiston perustamisvaiheessa noin 4,5 milj. euron määrärahalisäystä ympäristöministeriön budjettimomentille. Hallituksen esityksessä on arvoitu, että perustettavan kansallispuiston palveluvarustuksen ylläpitoon riittäisi investointien jälkeen nykyisentasoinen 130 000 euron ylläpitorahoitus. Ottaen huomioon kertaluonteisen investointitarpeen suuruus, on epätodennäköistä, että tulevaisuudessa saman suuruinen ylläpitorahoitus olisi riittävä. Tämä taas johtaa pitkällä aikavälillä kansallispuistojen palveluvarustuksen korjausvelan kasvuun. Investointivaiheen jälkeen Metsähallituksella tulisi olla myös riittävät resurssit alueen ylläpitoon ja kehittämiseen luotomatkailukohteena.

Maa- ja metsätalousministeriö korostaa myös sosiaalisen, kulttuurillisen ja osin taloudellisen kestävyyden ulottuvuutta hallituksen esityksessä. Suomessa IUCN:n luonnonsuojelualueluokitusta on sovellettu niin, että paikallisten asukkaiden metsästys ja poronhoito on sallittu Pohjois-Suomen pinta-alaltaan laajoissa kansallispuistoissa. Paikkakuntalaisten vapaan

metsästysoikeuden tulkinta perinteiseksi luontaistalouden harjoittamiseksi ei maa- ja metsätalousministeriön mielestä ole ristiriidassa alueen luontoarvojen suojelun kanssa.

Metsästystä koskevien säädösten osalta maa- ja metsätalousministeriö kiinnittää huomiota hallituksen esityksen kohtaan *4.2.3 Vaikutukset alueen nykykäyttöön* ja siinä lauseeseen *porovahinkoja aiheuttavien petojen poistaminen olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti ja kyseinen lupa voitaisiin myöntää Sallan paliskunnan osakkaille heidän kotikunnastaan riippumatta.*

Lakiesityksen 3 §:n mukaan niillä, joiden kotikunta on Sallan kunta, on oikeus metsästää Sallan kansallispuistossa metsästyslain (615/1993) 8 §:n nojalla luonnonsuojelulain 13 §:n estämättä. Eli Sallan kunnan asukkaat voivat metsästää myös suurpetoja ilman Metsähallituksen lupaa metsästyslain mukaisella oikeudella eikä tämä edellytä osakkuutta Sallan paliskunnassa.